

Notulen open ALV MeerEnergie 25 april 2018

Locatie: Bloomon - Helmholtzstraat 61c (boven AH)

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering en vraagt of er mensen zijn die van het eerst van ons hoorde vanwege de flyer. Een groot aantal kent ons van de flyer en er is grote groep oud gedienden die er drie jaar geleden bij de eerste leden vergadering waren. Er zijn ook niet leden aanwezig. Conform art 11.2 besluit de ledenvergadering over toegang van personen anders dan leden. De ledenvergadering gaat unaniem akkoord met de aanwezigheid van niet-leden.

2. Agenda

De voorzitter vraagt of er nog punten voor op de agenda zijn. Er zijn geen punten voor op de agenda.

3. Notulen ALV 2-10-2017

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld per acclamatie.

4. Financieel verslag & begroting

De Penningmeester doet verslag van de jaarrekening. Er is in 2017 vrij weinig gebeurd. De kascommissie, bestaande uit David Essink, Karin Borst en Stefan Hall, heeft de stukken gezien via de mail en heeft akkoord gegeven.

We komen uit op een negatief eigen vermogen dat wordt in de jaren weer ingelopen. We hebben dit kunnen opvangen met de bijdrage van de gemeente.

De jaarrekening wordt ongewijzigd unaniem vastgesteld en het bestuur wordt gedecarceerd door de ALV.

Dezelfde kascommissie wordt weer geïnstalleerd.

5. Installatie bestuurslid Bart Teulings

Bart Teulings wordt door het bestuur voorgedragen als nieuw bestuurslid. Bart stelt zich voor als nieuw bestuurslid. Hij woont in Middenmeer Noord en werkt als zelfstandig adviseur voor de energietransitie en vindt het leuk om dit nu ook in zijn eigen wijk te doen. De ledenvergadering gaat akkoord met de installatie van Bart als nieuw bestuurslid.

6. Rondvraag

Er zijn geen vragen voor de rondvraag.

7. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 20:30

Verslag bijeenkomst

Dit verslag is een korte samenvatting van de avond. De vragen die gesteld zijn staan onderaan. Daar waar ze direct beantwoord werden zijn de antwoorden meegenomen. Vragen zijn opgedeeld per onderdeel van de bijeenkomst.

1. MeerEnergie in Watergraafsmeer: waar staan we nu en waar willen we heen?

Ardine Nicolai bespreekt de geschiedenis van MeerEnergie. Ze geeft aan hoe de coöperatie werkt. De algemene ledenvergadering is het hoogste orgaan. We zijn zelf de baas over de organisatie en de geldstromen. Eventuele winsten van de coöperatie worden weer uitgekeerd aan de leden.

Er is veel belangstelling voor ons project. Er is veel pers geweest en politieke aandacht voor ons project. Uiteindelijk zijn we op zoek gegaan naar een andere bron dan alleen de IJsbaan. Die vonden we in Sciencepark bij de datacentra. Die hebben een gezamenlijke afspraak gemaakt dat ze de warmte gratis aan de buurt willen geven. Waar we aanvankelijk dachten aan een kleine wijk hebben we nu plannen voor circa 5.000 woningen. In deze wijk zijn er drie types bouw. Naoorlogs, Vooroorlogs (1900) en jaren '30 woningen.

Na drie jaar initiatiefase komt er nu door het politieke klimaat opeens snelheid in het project. Met name door het doel om de Groningse gaskraan dicht te doen. Ook de gemeente Amsterdam heeft aangegeven dat ze in 2050 gasvrij willen zijn.

2. Buurtenquête april: resultaten

Om te weten te komen hoe de buurt denkt over een warmtenet hebben we een enquête uitgezet. Op de enquête was een respons van 19% dit was erg hoog. De verwachting 5%-10%.

- 60% weet dat we van het gas af moeten 36% heeft er wel van gehoord maar weet niet goed wat het inhoudt.
- 88% vond dat de gemeente de informatie moet verschaffen over hoe de buurt van het gas af moet komen.
- 72% vonden het belangrijk dat ze zeggenschap hebben over hoe het in huis wordt uitgevoerd. Zeggenschap over de leverancier en de prijs zijn ook belangrijk.
- 9 op de 10 mensen zijn bereid een investering te doen mits ze het terugverdienen en zolang het huis meer waard wordt. 29% zei wat anders, met als belangrijkste reden dat het beter wordt voor het milieu.
- 88% is nu al geïnteresseerd in een professioneel, betaalbaar en uitvoerbaar plan om gezamenlijk met de hele wijk van het aardgas af te komen.

In de enquête stelden mensen die hem invulden heel veel vragen, die gaan we proberen te beantwoorden in de komende weken.

3. Alternatief voor gas: een warmtenet of iets anders?

Het plan is vrij simpel. We halen 30 graden warmte uit het datacentrum en waarderen dat op tot 70 graden met een warmtepomp. Die warmtepomp om dit op te waarderen draait op elektriciteit. Dit water van 70 graden brengen we de buurt in.

Om te onderzoeken of er alternatieven zijn voor het warmtenet hebben we vijf verschillende woningen in de wijk onderzocht. Daar hebben we de vraag gesteld: Wat heb je nodig om die van het gas af te krijgen?

Friso Waagmeester van DWA heeft hier onderzoek naar gedaan. DWA heeft een analyse gemaakt naar de mogelijkheden van aardgasvrij te verwarmen anders dan met een warmtenet. Dit hebben ze gedaan door 5 verschillende type woningen te bezoeken en alle kenmerken in de wijk mee te nemen.

Er is geïnventariseerd hoeveel warmte verlies in de woningen er is en hoeveel tocht er optreedt. Er is grote diversiteit tussen de huizen. Sommigen hebben HR++ glas, de ander heeft enkel glas. Bij sommige huizen gaat meer dan de helft van de warmte verloren aan tocht. Wat ook opviel was dat het afgiftevermogen van de radiatoren het hele verlies soms niet dekt. Dat heeft als gevolg dat er comfortklachten moeten zijn. Bijvoorbeeld dat met de verwarming aan kamers niet warmer kunnen worden dan 15 graden Celcius. DWA heeft onderzocht wat er theoretisch nodig is om met een warmtepomp te verwarmen.

Conclusie

Het alternatief om van het gas af te komen is grondige isolatie en een individuele warmtepomp per woning. De investering hiervoor varieert voor de vijf onderzochte woningen tussen €25.000 en €70.000. Het gemiddelde hiervan is €47.920,-. Hierbij moet opgemerkt worden dat het voor sommige woningen helemaal niet mogelijk is om te elektrificeren tenzij er echte gevelisolatie, met een extra laag van 20 cm dik, wordt toegepast, maar die ruimte is er vaak niet.

De globale inschatting voor de investering van een warmtenet voor de 500 woningen in Middenmeer is €12.000,- per woning. Het is hiermee duidelijk dat een warmtenet een betere optie lijkt te zijn dan het plaatsen van individuele warmtepompen. Op langere termijn is het uiteraard wel goed om naast het warmtenet, de woningen meer te isoleren (bijvoorbeeld samen met andere verbouwingen mee te nemen)

4. Een haalbaar ondernemingsplan: aan de slag met 5 werkgroepen

Bart Teulings vertelt over de reis die we al hebben afgelegd en nu verder met de bewoners willen uitvoeren.

Er zijn vier hoofdvragen:

1. Hoe gaan we dat technisch regelen
2. Hoe zorgen we dat bewoners willen meedoen?
3. Hoe gaan we dat samen organiseren?
4. Hoe gaan we het financieren?

We gaan met de volgende partners op reis:

- Meerenergie, de coöperatie van bewoners
- Equinix heeft gratis warmte
- Alliander DGO is onderdeel van Alliander, de netbeheerder.
- Gemeente en stadsdeel Amsterdam

We gaan 4 werkgroepen opzetten:

- **Werkgroep 1: Techniek warmtenet**
 - Hoofdvraag: Hoe werken we warmtenet technisch uit? Uitkoppeling datacenter, leidingen, aansluiting huizen?
 - Trekkers: Job van der Grinten en Alliander DGO

- **Werkgroep 2: Bereik/aanbod bewoners**
 - Hoofdvraag: Hoe betrekken we bewoners bij warmtenet? Hoe bereiken we hen? Wat voor aanbod? Wat voor service?
 - Trekkers: Toon Abcouwer en Alliander DGO

- **Werkgroep 3: organisatie**
 - Hoofdvraag: Hoe organiseren we de buurtcoöperatie? Hoe is de rolverdeling tussen coöperatie en professionele partijen?
 - Trekkers: Siward Zomer, Alliander DGO

- **Werkgroep 4: financiën**
 - Hoofdvraag: Hoe ziet de businesscase van het warmtenet eruit? Wat is bijdrage bewoners, overheid? Hoe financiering?
 - Trekkers: Bart Teulings, Alliander DGO

Samenstelling werkgroepen

- Ca. 5 a 6 deelnemers per werkgroep – deelnemers zorgen samen voor resultaat
- Per werkgroep bepalen welke stakeholders deelnemen
- Voorzitter en secretaris trekken werkgroepen

Proces

- Per werkgroep onderzoeksvragen formuleren
- Werken in drie subfasen: oriënteren, uitwerken, rapporteren
- Oriënteren en uitwerken opties en scenario's
- Na elke fase terugkoppeling aan stuurgroep, die vervolg richting geeft
- Gezamenlijke kick off bij start om kennis en proces te delen

Fasering:

- A. Oriëntatie:
 - Wat zijn de feiten?
 - Wat zijn de onderzoeksvragen?
 - Welke opties/scenarios's?
 - Plan van aanpak

- B. Uitwerking
 - Uitwerken relevante opties/scenario's
 - Wat zijn voor- en nadelen?
 - Wat zijn condities voor opties/scenario's

- C. Rapportage
 - Detailleren voorkeursoptie(s)
 - Aangeven condities voor bepalen haalbaarheid en overeenkomsten
 - Opstellen inbreng ondernemingsplan

Het is belangrijk dat bewoners meedoen. Die stellen namelijk de juiste vragen. Door die vragen te stellen maken we onze plannen beter.

5. Samenwerking met Equinix en Alliander: kennismaking + tekenen intentieverklaring

De avond wordt afgesloten met het tekenen van een intentieverklaring tussen alle betrokkenen. De gemeente tekent nog niet mee omdat daar nog besluiten genomen moeten worden over het uitstel van de renovatie van het gasnet in MiddenMeer Noord.

Vragen en antwoorden n.a.v. onderdeel 1 en 2:

Is het alleen verwarming of ook warm water?

Het is een systeem om helemaal van het gas af te gaan dus verwarming van tapwater zal door het warmtenet verwarmd worden.

Hoe gaat dat dan, krijgen we water uit de kraan vanuit het warmtenet?

Er is een gesloten systeem met warm water dat de woning binnen komt. Dit wordt met een warmtewisselaar afgegeven aan het water voor de radiatoren en aan tapwater. Het water uit het warmtenet en het drink- en douchewater komen dus niet met elkaar in contact.

Is het de bedoeling dat het een hoge-temperatuur-warmtenet wordt.

Ja, we krijgen lage temperatuur van het datacentrum, dat moeten we zelf opwaarderen naar 70 graden.

Ik ga binnenkort renoveren? Is het nog slim om een nieuwe ketel aan te schaffen?

Dat is een lastige vraag omdat het tijdspad nog niet duidelijk is. In principe sta je als bewoner voor de keuze: Een is aanschaffen en gokken dat er een tweedehands markt op gang komt vanwege de plannen om van het gas af te komen en je dus de restwaarde kan terugkrijgen. Of nu al een tweedehands afschaffen die over 5-7 jaar is afgeschreven.

Isoleren moet je altijd doen, dat bespaart nu gewoon gas en verhoogt je comfort.

Moeten we ons huis vergaand renoveren?

Bij 70 graden afleverwarmte zou je in principe niet hoeven isoleren. Je kan je bestaande huis zoals die nu is warm krijgen. Dat wil niet zeggen dat je niet mag te isoleren. Isoleren is altijd goed: minder gebruik van warmte betekent minder hoge warmtekosten. Zie antwoord hierboven.

Hoeveel van de burens moeten er meedoen?

We hebben het over een wijk van 5.000 bewoners. Er ligt wel een grens om het rendabel te krijgen. Dat gaan we precies uitzoeken hoe groot de dekkingsgraad moet zijn. We houden nu een grens aan dat dit rond de 80% moet meedoen.

Één van de uitgangspunten was dat je niet meer gaat betalen dan nu als je van het gas wordt afgesloten. Nu zie ik andere kosten dan is voorgesteld, hoe kan dat?

Dit is echt iets wat we met zijn allen moeten uitzoeken, wat acceptabele kosten zijn voor bewoners om mee te doen.

Volgens de wettelijke grens mag het niet meer kosten dan anders, dit gaat dus over de jaarlijkse kosten voor warmtelevering. Maar de aansluiting zal extra kosten met zich meebrengen en niet rendabel zijn (in vergelijking met gas en de besparing). Aangezien we toch van het gas afmoeten zijn dit kosten die iedereen een keer moet maken. Er wordt nu landelijk en lokaal gekeken bij overheden hoe die onrendabele top gedekt kan worden.

Doen grote investeerders/woningeigenaren mee?

Daar gaan we graag mee in gesprek. We zijn er van overtuigd dat we deze investeerders veel werk uit handen nemen en (in vergelijking met elektrificeren) veel kosten besparen.

Investeert de gemeente mee?

Nog niet, maar er wordt op alle manieren nagedacht om dit rond te krijgen en rendabel te krijgen.

In Middenmeer Noord is ook een proces bezig. Kunnen we die niet gelijk trekken?

Het stadsdeel kijkt of we deze plannen kunnen combineren. Er is al drie jaar voorbereiding ingegaan. Maar ook dit is een belangrijk onderwerp. Er wordt nu onderzocht hoe we dit het beste kunnen combineren.

Wat gebeurt er als de bron verdwijnt?

In principe is Equinix niet van plan om op korte termijn te vertrekken; ze sloten een contract af met de gemeente voor 50 jaar.

En we werken aan een transitienet. Dus vanaf dag één gaan we op zoek naar andere bronnen, en gaan we isoleren. Zo'n transitie kan wel 15 tot 20 jaar duren. Dus vanaf de dag dat we alles gerealiseerd hebben beginnen we met de aanpassingen en isolatie in de wijk.

Hoe zie u het tijdschema van de realisatie?

Dat is nog onzeker, het wordt een lange reis. In eerste instantie willen we deze fase dit jaar nog afronden. Maar dan komen er nog enkele andere fasen voordat er een spade in de grond gaat, hoe lang dat duurt is afhankelijk van veel verschillende dingen dus kunnen we daar nog geen uitspraken over doen. Eind dit jaar hopen we een duidelijke tijdsplanning te hebben.

Vragen en antwoorden n.a.v. onderdeel 3 en 4.

Er wordt alleen gekeken naar de investeringkosten. Wat kosten de exploitatiekosten?

Voor beide heb je elektriciteit nodig. Het is erg lastig te definiëren omdat je niet precies het technische systeem duidelijk hebt en die vergelijking is ook niet gemaakt. Er is alleen gekeken naar de investeringskosten. Maar over het algemeen zijn in stedelijke gebieden de jaarlasten per woning voor elektriciteit voor een warmtenet lager dan individueel elektrificeren.

Uiteindelijk moeten we naar een lage temperatuurnet.

Op lange termijn kunnen we wel isoleren om naar een lage temperatuurnet te gaan, maar hoe we dat doen en wat dat kost is nog koffiedik kijken.

Is er ook gekeken naar een woning met een centrale ketel?

Ja in de Edisonstraat staan woningblokken met een centrale ketel; dat maakt aansluiten op een warmtenet alleen maar eenvoudiger; de kosten komen nog steeds bij de individuele woningen te liggen bij elektrificatie.